

Witte Donderdag - elkaars voeten wassen Johannes 13.1-17, 31b-35

Rev Dr Jos M. Strengtholt

Arnhem-Nijmegen 2021

Ik houd meer van deze eredienst dan van enige andere eredienst in het kerkelijke jaar.
Het gaat over het Joodse feest van het Pascha;
Het gaat over wat Jezus voor ons heeft gedaan;
Het gaat over wat God van ons verwacht.

Ik zie ernaar uit dat ik uw voeten mag wassen – het is me een eer u te dienen.

Mijn ervaring is dat het voor u ongemakkelijker voelt om uw voeten te laten wassen, dan voor mij die ze wast. En daarin ligt een diepe betekenis.

1. Laatste Avondmaal – Heilig Avondmaal

Het verhaal van Jezus die de voeten van zijn discipelen wast, speelt zich af tegen de achtergrond van Jezus en zijn discipelen die de Joodse Pesachmaaltijd vieren.

Joden vieren deze maaltijd al sinds hun vertrek uit Egypte; het is het grootste feest in de Joodse kalender.

Jezus en zijn discipelen vierden de maaltijd in Jeruzalem – de stad die geheel in feeststemming was, met heel veel pelgrims in de stad, en overal het geblaat van schapen. Wisten zij veel wat hun overkomen zou...

Passover Seder, by Arthur Szyk, 1948. College of Charleston Libraries

Het was het feest waarin Israël zich herinnerde hoe God hen uit Egypte had gered en hen tot één volk had gemaakt dat samen naar het beloofde land trok.

Tijdens het feest moesten de Joden een volmaakt lam slachten en een deel van het bloed nemen en dat aan hun deurpost strijken. En daarna moesten zij het hele dier eten.

De families moesten klaar zijn om te vertrekken – zij aten het lam staande, met sandalen aan hun voeten, een staf in hun hand, en volledig aangekleed om te gaan.

Stel u de opwindende tijdens dit feest in Israël voor.

Alle mensen waren verenigd in hun verlangen om God te gehoorzamen en te gaan! Ze herinnerden zich hoe ze als één grote familie het beloofde land binnentrokken.

Dit Joodse feest is een prachtig beeld van wat onze Heere Jezus Christus voor ons heeft gedaan.

Mozes bracht Israël in het beloofde land, maar Jezus volbracht een veel grotere, glorieuze uittocht voor Israël en voor alle mensen.

Wat Mozes voor Israël deed, was slechts een schaduw van wat Jezus voor ons heeft volbracht.

Tijdens zijn laatste Pesachmaaltijd in Jeruzalem nam Jezus het brood en zei tegen zijn discipelen dat het brood zijn lichaam voorstelt. Hij nam de beker wijn en zei dat deze zijn bloed voorstelt.

Hij vergeleek Zichzelf met het lam dat de Joden aten en waarvan zij het bloed aan de deurpost smeerden ter bescherming tegen het oordeel dat Egypte zou treffen.

Natuurlijk kan het bloed van een éénjarig lam, een dier, onze relatie met God niet herstellen.

Dat was als een profetie, een symbool, een voorafbeelding van het ware Lam van God dat op Goede Vrijdag geslacht zou worden.

Jezus Christus is Degene die alles voor altijd goed heeft gemaakt tussen God en ons.

Vanaf het begin van de kerk hebben wij deze herinterpretatie van het oude Joodse Pesachfeest herhaald; onze Heere is het Lam van God, geslacht tot verlossing van de wereld.

En het was Jezus Zelf die zijn volgelingen duidelijk opdroeg deze herinterpretatie te vieren. 'Hier ben Ik, zegt Hij tot ons. Eet mijn lichaam, drink mijn bloed.'

Dat klinkt verschrikkelijk, maar het betekent dat wij alleen dankzij de gehoorzaamheid van onze Heere die Hem het leven koste, de genade van God ontvangen.

Jezus sterft zodat wij leven. Dit is moeilijk voor ons te aanvaarden he?

Wij werken liever hard voor om Gods goedheid te verdienen, maar dat is nutteloos. We doen toch nooit genoeg en maken er te vaak een potje van.

Hij schenkt zijn liefde en vergeving genadig aan u en mij. Gratis en voor niets.

2. Het wassen van onze voeten

Toen Jezus het Pesachfeest met zijn discipelen vierde, wist Hij heel goed dat dit het moment zou zijn waarop Hij geslacht zou worden als het ware Lam van God.

Daarom kan ik mij nauwelijks voorstellen dat de sfeer aan tafel erg vrolijk was. De discipelen wisten ook heel goed dat de Joden Jezus wilden doden.

Jezus wist dat zijn tijd gekomen was – daarom sprak Hij veel met zijn discipelen – Hij gaf hun zijn laatste opdrachten. Jezus sprak veel, maar wij lezen slechts van één laatste daad.

Hij knielde neer voor zijn discipelen en begon hun voeten te wassen.

Dat was schokkend.
Werkelijk schokkend.
Dit was het werk van slaven.
Van de allerlaagsten.

Waarom deed Jezus dit? Hij wilde ons een paar belangrijke lessen leren.

De eerste heeft te maken met onze behoefte aan vergeving en de noodzaak dat God voor ons sterft als een verworpen Dienaar.

Het kan pijnlijk zijn om Hem dat te laten doen, maar er is geen andere weg. Als wij zijn dood voor ons niet aannemen, hebben wij geen deel aan Hem.

Jezus moest Zich vernederen omwille van ons, en als wij zijn verlossingswerk aan het kruis niet aannemen, behoren wij Hem niet toe.

Door onze doop en ons geloof in Hem is de vergeving van ons.

Maar in ons dagelijks leven raken wij in allerlei problemen, struikelen wij, zondigen wij, en moeten wij Jezus toestaan ons telkens opnieuw te vergeven.

Wij leven in deze wereld en worden verontreinigd, dat is normaal, wij zijn nog niet volmaakt, dus gaan wij steeds weer naar onze Heere om vergeving.

En elke keer dat wij tot Hem gaan, buigt Hij Zich als het ware neer en reinigt Hij uw voeten.

Wij moeten deze vergeving ontvangen, telkens weer. En de enige plaats waar wij die verkrijgen, is door tot God te gaan door Jezus Christus. Hij moest Zich daarvoor vernederen.

Maar wij moeten ook anderen vergeven. Dat is ook de les die Jezus ons hier leert. Dit is moeilijk, want in onze dagelijkse relaties doen wij elkaar veel schade, groot en klein.

Wij hebben allemaal wrijving, problemen en ruzies. Vergeef elkaar, dat is wat Jezus zegt.

Over de hele wereld wassen priesters vanavond de voeten van hun gemeenteleden. Namens onze Heere knielen wij voor u om op een praktische manier te tonen hoe onze Heere Zich voor u vernederde.

Hoe Hij uw zonden vergeeft.

Wat wij doen is symbolisch; wat Jezus aan het kruis deed was werkelijk.

Toen Jezus zei dat wij elkaars voeten moeten wassen, bedoelde Hij niet dat u letterlijk elkaars voeten moet wassen. Dat zou vreemd zijn. Zijn gebod betekent: vergeef elkaar de zonden.

Hij wil niet dat u dat symbolisch doet, maar in werkelijkheid. Het symbool van de priester die het voor u doet, laat zien wat Jezus deed. Maar Hij wilde nooit een gewoonte instellen onder christenen om elkaar letterlijk de voeten te wassen.

Dat is eigenlijk vrij gemakkelijk, maar het is veel moeilijker om elkaar werkelijk te vergeven.

Wij hebben allemaal mensen – ook hier – die u pijn hebben gedaan, die onaardig tegen u zijn geweest, en onze Heere Jezus zegt u: vergeef hen. Zoals Hij u vergeven heeft.

3. Liefde tot opbouw van de gemeenschap

Er ligt een dringende noodzaak in het elkaar vergeven, want blijvende bitterheid tegenover anderen schaadt uw eigen ziel.

Het vergeven van de ander is het begin van de genezing van uw innerlijke wonden.

Maar nog belangrijker: het niet vergeven van anderen schaadt ook onze hele gemeenschap.

Veel christenen spreken en handelen alsof persoonlijke vergeving door God het hoogste doel van religie is.

Sommige kerken zijn zelfs gescheurd over de vraag hoe God ons precies vergeeft.

Zij zijn het er allemaal over eens dat God vergeeft door Jezus Christus, maar zij strijden over hun theologische beschouwingen daarover.

Ik hoor soms mensen slecht spreken over andere kerken, omdat zij op kleine punten anders denken.

Dat is een grote vergissing.

Waarom heeft God ons vergeven? Om gemeenschap met God en met elkaar mogelijk te maken. Om een nieuw volk te vormen dat voor God leeft.

Vergeving, redding, verzoening is de weg – niet het doel.

Wij moeten ons meer richten op Gods doel dan op de weg ernaartoe. Gods doel is dat wij als gemeenschap zijn volk op aarde zijn. Verenigd, elkaar dienend, elkaar liefhebbend.

Hij wil dat we zijn volk zijn om Hem bekend te maken. God heeft u niet van uw zonden gered om u als individu naar de hemel te brengen. Hij heeft uw zonden vergeven om een gemeenschap te vormen die Hem en elkaar dient.

Hebt u gemerkt dat het gedeelte over het wassen van de voeten als een sandwich is opgebouwd? Het is ingeklemd tussen liefde en liefde. Dat is waar wij ons op moeten richten.

Het begint met:

‘Hij had de zijnen die in de wereld waren liefgehad en Hij had hen lief tot het einde.’

Dat is het voorbeeld van Jezus.

Zelfopofferende liefde, zelfs tot aan het kruis.

En het eindigt met:

‘Een nieuw gebod geef Ik u: dat u elkaar liefhebt.

Zoals Ik u heb liefgehad, moet ook u elkaar liefhebben. Hieraan zullen allen zien dat u mijn discipelen bent: als u liefde onder elkaar hebt.'

Jezus wast onze voeten en zegt dat wij elkaars voeten moeten wassen. Ja, dat betekent ook elkaar vergeven. Maar het grote opschrift boven dit alles is: heb elkaar lief zoals Hij ons heeft liefgehad.

Dat omvat vergeving, maar gaat veel verder, veel dieper, veel breder. Liefde betekent dat u aan de ander geeft wat hij werkelijk nodig heeft. Het is opofferend, ten koste van uzelf.

Zoals Jezus ons heeft liefgehad, zo moeten wij elkaar liefhebben. Meer liefde is niet mogelijk, minder liefde is niet aanvaardbaar.

Anderen bekritisieren omdat zij niet zijn zoals wij denken dat zij moeten zijn – is niet aanvaardbaar in het gezin van God.

Slecht spreken over andere christenen of andere kerken is volstrekt onaanvaardbaar voor onze Heere. Hij knielde neer om de voeten te wassen van onze protestantse broeders en zusters, onze rooms-katholieke broeders en zusters, onze orthodoxe broeders en zusters.

Als Jezus zoveel liefde voor hen toont en hun zonden vergeeft, hoe durven wij dan zo kritisch te zijn en hen niet hartelijk te omarmen als onze broeders en zusters!

Onze liefde zal nooit zo volmaakt zijn als de liefde van onze Heere – daarom hebben wij veel vergeving nodig.

Onze Heere heeft ons getoond dat Hij die geeft, zelfs ten koste van zijn leven. Hij knielt voor u om uw voeten te wassen. Hij biedt Zichzelf aan in brood en wijn.

Wat een gave voor u – onze Heere gaf Zichzelf en u mag komen.
Kom gewoon.

Zoals Israël vroeger bij de Pesachmaaltijd, wil onze Heere dat wij eten en drinken, en klaarstaan, met de staf in onze hand, gekleed om samen op weg te gaan als één grote familie van God.

Wij zijn samen onderweg naar het beloofde land – om voor altijd bij onze Heere te zijn. Maar wij moeten die familie zijn, verenigd, samen, elkaar vergevend, voor elkaar zorgend. Dat alles wordt samengevat in één woord: liefde.

En terwijl wij als één grote familie naar het beloofde land trekken, zullen steeds meer mensen zich bij ons aansluiten. Zoals velen uit Egypte zich bij Israël aansloten.

Steeds meer mensen zullen zich bij ons voegen als wij in liefde samen optrekken. Hieraan zal iedereen zien dat u een discipel van de Heere bent.

Hebben wij programma's, methoden, activiteiten nodig om de kerk te laten groeien? Jezus noemt slechts liefde als onze methode. Want wanneer wij liefhebben, tonen wij het ware karakter van onze Heere Jezus Christus zelf.

Conclusie

Geniet vandaag van de liefde van onze Heere Jezus – Hij vergeeft uw zonden en omarmt u zoals u bent.

Geniet daarvan terwijl wij de Heilige Eucharistie vieren.

En geniet ervan terwijl ik uw voeten was.

En aanvaard het huiswerk dat onze Heere ons geeft.

Vergeef mensen die u pijn doen, stap over uw gekwetste trots heen, en heb elkaar lief.

Door lief te hebben en geliefd te worden, worden wij allemaal beter en weerspiegelen wij onze liefhebbende Heere naar elkaar en in deze wereld.

+In de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.